

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Tdo/22/2023
Identifikačné číslo spisu:	4620010016
Dátum vydania rozhodnutia:	25.05.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Bargel
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:4620010016.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Patrika Príbělského, PhD. a JUDr. Emila Klemaniča, na neverejnom zasadnutí konanom 25. mája 2023 v Bratislave v trestnej veci obvineného L. V. pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona o dovolaní obvineného L. V. proti rozsudku Krajského súdu v Nitre,

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného L. V. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Topoľčany, sp. zn. 2T/3/2020, z 3. marca 2022 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 2To/44/2022, z 26. októbra 2022 bol obvinený L. V. uznaný za vinného zo spáchania prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného, ktorého sa dopustil na skutkovom základe tak, ako je uvedené vo výroku o vine v rozsudku okresného súdu.

Za to bol menovanému uložený podľa § 221 ods. 2 Trestného zákona, § 36 písm. k) Trestného zákona, § 37 písm. m) Trestného zákona, § 38 ods. 2 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 2 roky. Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona bol obvinený na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia.

Proti rozsudku krajského súdu podal dovolanie obvinený s poukazom na dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Obvinený podané dovolanie odôvodnil v podstate nasledovne:

„Dovolanie odôvodňujeme dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Týmto dovolaním z opatrnosti napádame aj pochybenie v tom, že odvolací súd rozhodol len o výroku o treste a o náhrade škody, avšak nerozhodol o výroku o vine odsúdeného, napriek skutočnosti, že proti tomuto výroku bolo taktiež podané odvolanie v prospech odsúdeného, resp. napádame odsudzujúci rozsudok aj vo výroku o vine odsúdeného.

A.) Nesprávne právne posúdenie zisteného skutku

Toto dovolanie zdôvodňujeme s ohľadom na nesprávne právne posúdenie veci, keď primárne obhajoba vidí v tomto smere nesprávnosť, a tým aj nezákonnosť napádaného rozsudku vo vzťahu ku skutku, pre

ktorý došlo k odsúdeniu odsúdeného, konkrétne v tom, že je teda zrejmé, že v skutkovej vete odsudzujúceho rozsudku musí byť konanie páchatel'a (odsúdeného) popísané tak, aby boli zjavné všetky znaky skutkovej podstaty toho - ktorého trestného činu a nie, aby sme si museli určité skutkové okolnosti rozhodujúce pre vyvodenie trestnej zodpovednosti domýšľať. Ako sme už vyššie uviedli, uvedenie do omylu, alebo využitie niekoho omylu, je nevyhnutným znakom objektívnej stránky trestného činu podvodu a pokiaľ tento znak nie je naplnený, a teda nie je v skutkovej vete odsudzujúceho rozsudku, ide o rozsudok nezákonný. Presne takýto nedostatok vidíme v napádanom rozsudku, resp. v prvostupňovom rozsudku, ktorý v časti výroku o vine nebol napádaným rozsudkom na základe podania odvolania zrušený, keď konkrétne obhajoba poukazuje na to, že zo skutkovej vety nevyplyvajú všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu podvodu. Ide konkrétne o to, že v odsudzujúcom rozsudku je skutková veta len popisom určitého občianskoprávneho alebo obchodnoprávneho vzťahu medzi odsúdeným, ktorý tu vystupuje ako sprostredkovateľ kúpy, alebo predávajúci vo vzťahu k vozidlu zn. Volvo XC60 a spoločnosťou G., ako kupujúcim, resp. záujemcom o kúpu predmetného vozidla. Uvádza sa tu, ako tento kupujúci zaplatil zálohové platby za predmetné vozidlo, jednu priamo odsúdenému (na ním určený účet) a jednu tretej osobe (ktorá mala byť vtedajším vlastníkom alebo držiteľom predmetného vozidla). Následne sa konštatuje, že odsúdený predmetné vozidlo poškodenému nezabezpečil, teda nedodal a ani nevrátil vyplatené finančné prostriedky a použil ich na iný účel. Z takto popísaných skutkových okolností nie je zrejmé, ako mal odsúdený viesť poškodeného do omylu, a to v čase, keď poškodený zaslal zálohovú platbu za vozidlo na účty, ktoré mu na daný účel určil odsúdený. Dávame do pozornosti, že v skutkovej vete sa neuvádza nič také, z čoho by bolo vyvoditeľné, že už v čase majetkového transferu, teda v čase poukázania zálohových platieb poškodeným, mal odsúdený konať so zlým úmyslom, teda v úmysle podvodne vylákať tieto peniaze od poškodeného, byť si vedomý (už v tom čase, teda v čase majetkového transferu) toho, že žiadne vozidlo mu nedodá a peniaze poškodenému nevráti (resp. že sa mu nevrátia od R. I.), pritom (až) práve takéto okolnosti by činili konanie odsúdeného podvodným konaním na účely znenia § 221 ods. 1 Trestného zákona.

B.) Nesprávne právne posúdenie uloženého trestu

Obhajoba už v odvolaní namietala, že odsúdenému, v tom čase obžalovanému, nebolo možné ukladať súhrnný trest vo vzťahu k tam popísaným rozhodnutiam, avšak prvostupňový súd už neuviedol, z akého dôvodu vlastne nie je možné uložiť mu v tomto prípade súhrnný trest. V kontexte uvedeného sme poukazovali na to, že odsúdenému mal byť ukladaný trest vo vzťahu k rozsudku Okresného súdu Topoľčany, sp. zn. 1T/47/2016, z 30.01.2017. Odvolací súd sa v napádanom rozsudku s touto námietkou nestotožnil, keď poukázal na to, že vo vzťahu k rozsudku Okresného súdu Topoľčany, sp. zn. IT/47/2016, z 30.01.2017 bol odsúdený uznaný za vinného z trestného činu skrátenia dane a poistného podľa § 276 ods. 1, ods. 3 TZ, pričom skutku sa dopustil v januári 2014 a skutok, pre ktorý bol uznaný za vinného v odsudzujúcom rozsudku (v tejto trestnej veci), bol z 31.10.2015, pričom medzi tým bol vyhlásený rozsudok Okresného súdu Topoľčany, sp. zn. 3T/6/2010, a to 07.10.2015. Máme za to, že spomínaný rozsudok, sp. zn. 3T/6/2010, nepretrhol líniu, ktorá má byť zachovaná na účely uloženia súhrnného trestu, keďže predmetom tohto rozsudku bol skutok spáchaný pred rokom 2014.

S prihliadnutím na vyššie uvedené skutočnosti žiadam dovolací súd, aby rozhodol spôsobom, že

vysloví, že druhostupňovým rozhodnutím bol porušený zákon v môj neprospech; druhostupňové rozhodnutie a aj prvostupňové rozhodnutie zruší a vec vráti prvostupňovému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol a súčasne preruší výkon trestu v zmysle § 380 ods. 4 Trestného poriadku do rozhodnutia o dovolaní".

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor, ktorý uviedol:

„Zastávam názor, že skutok uvedený v napadnutých rozsudkoch dovolaním má predpísané náležitosti podľa § 163 ods. 3 Trestného poriadku a rovnako je v súlade aj s ustanovením § 199 ods. 3 Trestného poriadku a § 206 ods. 3 Trestného poriadku. Skutkový stav bol náležite preukázaný vykonaným dokazovaním, a teda aj subjektívna stránka stíhaného trestného činu a podvodný úmysel obžalovaného je zrejмый zo skutkovej vety napadnutých rozhodnutí, nakoľko konal pod zámenkou vylákania peňazí od poškodeného, čím naplnil znaky skutkovej podstaty prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2. Trestného poriadku. Pokiaľ ide o námietku odsúdeného k nesprávne právne posúdenému uloženiu trestu, zastávam názor, že pokiaľ ide o časové obdobie spáchania skutku, ktorý je uvedený v skutkovej vete

rozsudkoch napadnutých dovolaním, tento skutok nemožno považovať za spáchaný vo viacčinnom súbehu so skutkami, ktoré sa týkajú odsúdenia rozsudkami Okresného súdu Bratislava IV, sp. zn. 3T/60/14, a Okresného súdu Bánovce nad Bebravou, sp. zn. 3T 22/18, ktoré mali byť spáchané v októbri 2011, resp. v decembri 2012, nakoľko medzi časom ich spáchania a skutkom, pre ktorý bol odsúdený uznaný za vinného, bol vyhlásený rozsudok Okresného súdu Topoľčany, sp. zn. 3T/6/2010, zo 07.10.2015, čo je potrebné považovať za recidívu, ktorá vylučuje ukladanie súhrnného trestu, resp. tiež prípadné upustenie od uloženia súhrnného trestu. Ukladanie samostatného trestu odňatia slobody preto pokladám za zákonné. Z týchto dôvodov dovolaciemu súdu navrhujem, aby dovolanie odmietol podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku".

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Trestného poriadku) zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], osobou oprávnenou na jeho podanie [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a tiež, že obvinený pred jeho podaním využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok, o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku) a dospel k záveru o zrejmom nenaplnení dôvodov dovolania.

Najvyšší súd poznamenáva, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok nie je určený na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku. V porovnaní s dôvodmi, ktoré zákonodarca kvalifikuje ako opodstatňujúce podanie odvolania, v odvolacom konaní sú dovolacie dôvody koncipované podstatne užšie. Je tomu tak z dôvodu, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do právoplatnosti rozhodnutia (napadnutého dovolaním), ktorá je zásadnou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Právoplatnosť je vlastnosťou rozhodnutia, ktorá v sebe poníma jeho faktickú nezmeniteľnosť (formálna právoplatnosť) a záväznosť (materiálna právoplatnosť). Nezmeniteľnosť rozhodnutia znamená, že v rámci konania, v ktorom bolo vydané, nemožno o veci, ktorá bola jeho predmetom naďalej pokračovať, resp. ju nanovo prejednať. Preto sú možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, striktné obmedzené, aby sa potenciálne širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala pre konanie pred dovolacím súdom ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo chápané len ako ďalšie odvolanie.

Z ustanovenia § 385 ods. 1 Trestného poriadku vyplýva, že dovolací súd je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené. Viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. Preto sú pre dovolací súd podstatné vecné argumenty uplatnené dovolaťom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Trestného poriadku (R 120/2012).

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávného ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia existencie tohto dovolacieho dôvodu, je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili sudy nižšieho stupňa, a teda dôvodom dovolania nemôžu byť skutkové zistenia, čo vyplýva z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete

výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je odvolacou inštanciou zameranou na preskúmavanie skutkových záverov súdu druhého stupňa, ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin, alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný - podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu.

Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť (§ 24 - krajná núdza, § 25 - nutná obrana, § 26 - oprávnené použitie zbrane, § 27 - dovolené riziko, § 28 - výkon práva a povinnosti, § 29 - súhlas poškodeného, § 30 Trestného zákona - plnenie úlohy agenta), prípadne zániku trestnosti činu (najmä § 87 Trestného zákona - premĺčanie trestného stíhania), resp. chybné rozhodnutia súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu (§ 41 Trestného zákona), súhrnného trestu (§ 42 Trestného zákona), trestu odňatia slobody na doživotie (§ 47 a nasl. Trestného zákona) a pod.

K dovolacej námietke obvineného (podanej z opatrnosti) spočívajúcej v tom, že odvolací súd keď zrušil výrok o treste v rozsudku okresného súdu, mal zrušiť aj výrok o vine, nakoľko aj ten bol napadnutý odvolaním a keďže tak neučil, došlo k porušeniu zákona, najvyšší súd dáva do pozornosti R 88/2015, z ktorého vyplýva: „Ak odvolací súd ponechá odvolaním nedôvodne napadnutú časť rozsudku nedotknutú, pretože na základe tohto, čiastočne aj dôvodného odvolania, alebo na základe odvolaním vyvolaného zákonného prieskumu (§ 317 ods. 2 Trestného poriadku), zrušil inú časť napadnutého rozsudku, má nevyhovenie odvolaniu, vo vzťahu k odvolacím súdom nedotknutej časti napadnutého rozsudku, právne účinky zamietnutia odvolania (§ 319 Trestného poriadku). Od toho sa potom odvíja právoplatnosť neúspešnou časťou odvolania napadnutého výroku rozsudku podľa ustanovenia § 183 ods. 1 písm. b) bod 3 Trestného poriadku, ktoré je na tento účel potrebné vyložiť extenzívne“.

S ohľadom na uvedené je zrejmé, že vyššie spomenutá dovolacia námietka nie je náležitá, a preto ju najvyšší súd nemohol akceptovať.

K námietke obvineného, že zo skutkovej vety nevyplývajú všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu podvodu, nakoľko z nej nie je zrejmé, že by mal obvinený konať so zlým úmyslom, teda v úmysle podvodne vylákať peniaze od poškodených najvyšší súd uvádza.

Skutková veta znie:

„dňa 08.10.2015 v presne nezistenom čase v M. pod zámienkou predaja osobného motorového vozidla podpísal listinu „Zálohová platba na auto“ s T. X., konateľom poškodenej spoločnosti G., M., na základe ktorej mal poškodenému do 31.10.2015 dodať osobné motorové vozidlo zn. Volvo XC60, Geartronic, bielej farby, rok 2011 a za týmto účelom od poškodeného vylákal sumu 4 800,- Eur, ktorá mu bola poukázaná dňa 12.10.2015 na účet č. XXXXXXXXXXX/XXXX vedený vo X., a. s., na meno U. V. a dňa 21.10.2015 sumu 15 117,- Eur, ktorú poškodený poukázal na účet Y. XXXX XXXX XXXX XXXXXX vedený v banke F. D. na meno R. I., pričom však obžalovaný predmetné vozidlo v dohodnutom termíne a ani inokedy po predchádzajúcich urgenciách a výzvam nedodal, peniaze nevrátil a použil ich na iný účel, čím spôsobil spoločnosti G., B., M., IČO: XX XXX XXX, škodu vo výške 19

917,- Eur".

Slovné spojenia „pod zámienkou“, „vylákal“, „nedodal a peniaze použil na iný účel“ celkom zrozumiteľne a jednoznačne dokumentujú naplnenie objektívnej stránky trestného činu podvodu, dokumentujú úmysel obvineného od prvého aktu „oklamať“ kupcov - poškodených, a tak skutok odlišujú od občiansko - právneho vzťahu. Skutková veta obsahuje všetky potrebné informácie z hľadiska trestného práva hmotného tak, aby bolo možné vysloviť, že jej plne zodpovedá právna kvalifikácia podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona. Aj z pohľadu laika musí byť každému, kto si skutkovú vetu prečíta ihneď zrejmé, že nejde o riadne uzavretú kúpnu zmluvu, ale ide o podvodné konanie zo strany obvineného. Preto najvyšší súd neprijal argumenty dovolateľa ohľadom „nedostatočnosti“ skutkovej vety.

Pokiaľ obvinený v dovolaní namieta neuloženie súhrnného trestu vo vzťahu k rozsudku Okresného súdu Topoľčany, sp. zn. 1T/47/2016, z 30. januára 2017, tak ani túto dovoláciu námietku nemohol najvyšší súd akceptovať ako vecne správnu.

Sám dovolateľ na strane 6 dovolania vysvetlil, že medzi trestným činom z 8. októbra 2015 (nesprávne uviedol 31. októbra 2015), ktorý je predmetom dovolania a trestným činom z 27. januára 2014 z rozsudku Okresného súdu Topoľčany, sp. zn. 1T/47/2016, z 30. januára 2017 bol vyhlásený odsudzujúci rozsudok Okresného súdu Topoľčany, sp. zn. 3T/6/2010, zo 7. októbra 2015. Práve tento rozsudok „trhá“ viacčinný súbeh medzi trestnými činmi z 27. januára 2014 a 8. októbra 2015, a preto neprichádzalo do úvahy uloženie súhrnného trestu. Súhrnný trest možno uložiť len vtedy, ak medzi prvým (z 27. januára 2014) a druhým trestným činom (8. októbra 2015) existuje viacčinný súbeh. Viacčinný súbeh medzi trestnými činmi nie je daný, ak medzi nimi bol vyhlásený prvý odsudzujúci rozsudok súdu prvého stupňa za iný jeho trestný čin. To je tento prípad (viď rozsudok Okresného súdu Topoľčany, sp. zn. 3T/6/2010, zo 7. októbra 2015). Preto najvyšší súd nezistil naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku ani s ohľadom na vyššie uvedenú argumentáciu obvineného. Vzhľadom na uvedené najvyšší súd nezistil vo veci obvineného L. V. naplnenie dovolacieho dôvodu, a preto dovolanie menovaného odmietol.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.